

Quantes de les espècies que apareixen a les fotografies de la pàgina anterior creus que has endevinat? Aquí et donam les respostes correctes i t'explicam perquè no podien ser altres espècies semblants.

Fotografia 1

Observam una au estilitzada i relativament robusta, de parts inferiors blanques i parts superiors marronenes. Moltes espècies podrien constituir la resposta correcta, així que anirem a afinar una mica més. Presenta una coa arrodonida, ales llargues (amb una projecció primària particularment extensa), una cella pàl·lida ben marcada davant l'ull, bec llarg, cames fosques, i es troba cantant a una tija de canyet. Són dades que aporten molta informació, de fet ja podem centrar-nos en les aus insectívores pròpies dels canyissars. Les aus del gènere *Locustella* (boscarlers) poden eliminar-se, ja que presenten totes unes infracobertores caudals molt més llargues que les de la foto. Els petits *Acrocephalus* (boscarles) presenten marques facials molt més marcades, així que els descartam també. Finalment, els *Hippolais* (bosquetes) no solen ser tan marronencs i, a més, tenen un front més pla. Així que ens quedem només *Acrocephalus scirpaceus* (boscarla de canyar) i *A. arundinaceus* (boscarla grossa). El primer, d'una mida més petita que el segon, presenta sempre la mandíbula inferior enterament taronja (sense la punta fosca), té el bec i el cap delicats i cames generalment poc fosques. L'au de la foto, en canvi, té un bec poderós, la punta de la mandíbula inferior fosca i cames igualment fosques, detalls que ens indiquen que estam davant *A. arundinaceus*.

Fotografia 3

Els colors tan llampanys d'aquest aucell ens indica ben clarament que estam observant un mascle en plomatge nupcial, cosa que ens facilita molt la identificació. Molt poques espècies europees presenten un pit com aquest, vermell-taronja i sense cap tipus de taques. Si a això li afegim un cap fosc, la llista es redueix encara més. Els vitrac (gènere *Saxicola*) comparteixen aquestes característiques, però mai mostren una coa rogenca. Només els coa-roges (gènere *Phoenicurus*) mostren aquesta combinació de colors. Les espècies orientals o nord-africanes mostren panells blancs a les ales. No n'és el cas. La coa-roja de barraca (*Phoenicurus ochruros*) mostra el pit i el ventre de color fumet (l'excepció seria la *ssp. semirufus*, pròpia d'Orient Mitjà, que en tot cas té el dors quasi negre, mai gris). Tampoc n'és el cas. Així doncs, no pot ser altra cosa que un mascle de coa-roja (*Ph. phoenicurus*), amb una gran paparra a la gargamella.

Al pròxim Busqueret, MÉS!!

Fotografia 2

Som de nou al davant d'una fotografia que aporta molta més informació de la que sembla. Què hi veiem aquí? Efectivament, observam una au discreta, de colors apagats. Però també veiem que es tracta d'una au de cames robustes i ungles llargues que es desplaça pel terra. Aquests detalls ja descarten totes les aus menys les dels grups dels alaudids (aloses i terroles) i dels motacíl·lids (xàtxeros i titines). De fet, el primer grup el podem eliminar, ja que el bec de l'au de la foto és molt fi i, a més, no presenta gens de cresta. Els xàtxeros (gènere *Motacilla*) mai tenen pit i dors fvatats, així que ja sabem que es tracta d'una titina (gènere *Anthus*), però quina? Totes les titines petites presenten els flancs amb llistes fosques, però aquesta au no en té cap. Ha de tractar-se, per tant, o bé d'una titina de muntanya (*Anthus spinoletta*) en plomatge nupcial, o bé d'una titina d'estiu (*A. campestris*). La primera mostraria el dors olivaci i el pit lleugerament salmó i, per tant, ja queda descartada. L'exemplar de la foto mostra les plomes del dors i pit favadades, detalls que no són propis dels adults d'*Anthus campestris*. Això, juntament amb el plomatge tan nou, ens diu que ens trobam davant un exemplar juvenil de titina d'estiu.

Fotografia 4

La darrera foto és també d'un petit passeriforme de tons ocres. Presenta un cap gros i rodó, cames negres i bec curt també negre. Què més ens crida l'atenció? Idò que té una "cella" blanc-crema bastant marcada i les parts superiors molt tacades de marró fosc, quasi negre. Aquesta informació ens ha de bastar. Si cercam en una guia d'identificació d'aus europees quines espècies presenten aquests trets, trobarem que no n'hi ha gaires. Terroles i titines tenen cames color carn, a l'igual de la butxaqueta (*Cisticola juncidis*) i la majoria de boscarles i similars que, a més, presenten una estructura més estilitzada. També té cames ataronjades un jove de gafarró (*Serinus serinus*), de plomatge una mica semblant, però que presenta un bec cònic. Quasi només ens queda l'opció dels vitrac (gènere *Saxicola*). Els juvenils (com pareix que n'és el cas) de *Saxicola torquata* i *Saxicola rubetra* es poden separar amb certa facilitat per una combinació de caràcters, com són la coa, les supracobertores caudals i la cella. La primera espècie mai presenta blanc a la coa i sol tenir la cella molt poc marcada. L'au de la foto ja hem dit que mostra la cella ben marcada, i a les plomes més externes de la coa s'hi intueix la base de color blanc. Estam, per tant, observant un vitrac de barba-roja (*Saxicola rubetra*).

Resum d'activitats ornitològiques

Hivern-primavera 2010

11 de febrer. Xerrada sobre diferents aspectes del pla de l'Anzell (Vilafranca de Bonany), un espai poc conegut però amb un gran interès. Jaume Adrover va fer un recorregut sobre temes diversos, com aspectes geogràfics, econòmics i culturals del Pla de l'Anzell, sense oblidar, naturalment, les espècies d'aus que viuen a la zona al llarg de l'any. Aquest gran pla cerealístic amaga llocs que val la pena conèixer.

20 de febrer. Com a complement a la xerrada del dijous dia 11 es va organitzar una sortida ornitològica al Pla de l'Anzell acompanyats per Jaume Adrover. Va ser una ocasió perfecta per visualitzar en directe moltes de les coses que ens van explicar durant la xerrada.

25 de febrer. Es presenta el nou Busqueret, amb nou format i equip editorial.

25 de febrer. Els viatges exclusivament ornitològics cada vegada son més comuns, tot i que encara no massa per les nostres terres. Un d'aquests llocs va ser visitat per Pere J. Garcias, gran ornitòleg i fotògraf, que ens va contar les seves experiències per Sud-Àfrica. Una xerrada amena i amb grans fotografies.

18 de març. Toni Muñoz, coordinador del projecte de seguiment de l'àguila peixatera amb emissors via satèl·lit, ens va fer una xerrada sobre les darreres i sorprenents dades que aquest projecte està aportant al coneixement de l'espècie.

8 d'abril. Gràcies a la intermediació d'Ana Rodríguez i Miguel McMinn, de SKUA, vàrem tenir l'oportunitat d'escoltar una entretinguda xerrada sobre el marcatge de virot petit a les Balears a càrrec de Tim Guilford i Russel Wynn, dos investigadors de la Universitat d'Oxford que estan fent una feina molt interessant amb la nostra espècie endèmica i en perill d'extinció.

15 d'abril. Xerrada/curset molt interessant i molt pràctica al local del GOB. "Què feim si trobam un animal...? Amb aquest títol tan suggerent, Lluís Parpal, director del COFIB (centre de recuperació de la fauna salvatge) ens va donar una sèrie de consells i pautes a seguir quan ens trobam davant un animal salvatge en circumstàncies estranyes.

22 d'abril. Xerrada organitzada pels coordinadors del SAC, Cristina Fiol i Xavier Llabrés, sobre la identificació de rapinyaires a

càrrec de Rafel Mas, asidu observador dels rapinyaires migrants per Formentor.

24 i 25 d'abril. Com a complement a la xerrada anterior, durant el cap de setmana, Lalo Ventoso (GORA), ens fa de guia a unes jornades de camp per observar el pas de grans migrants per la península de Formentor. Des d'Albercutx o des del Pal es va poder veure el pas de milanes negres (*Milvus migrans*) o àguiles calçades (*Hieraaetus pennatus*) i no van faltar els voltors negres (*Aegypius monachus*) o leonats (*Gyps fulvus*).

16 de maig. Sortida ornitològica guiada per José Luis Martínez per la zona de Cap Blanc, per una zona de garriga costanera aferrada a la mar. Durant la sortida es va poder observar un espectacular grup d'uns mil exemplars de virots (*Calonectris diomedea*) i virots petits (*Puffinus mauretanicus*). També va acompanyar al grup una femella de falcó (*Falco peregrinus*) i es varen poder veure petits polls de gavina al penyal. Falzies (*Apus apus*, *A. pallidus*), cucullades (*Galerida theklae*) o pàsseres (*Monticola solitarius*), a més de moltes altres espècies.

20 de maig. Es fa al local del GOB un nou curset sobre identificació, sons i reclams dels nostres aucells. Aquesta vegada les espècies tractades per Xavi Llabrés van ser les oronelles, cabots i falzies, espècies molt semblants i al mateix temps molt diferents.

23 de maig. Aquest dia vàrem acompanyar a Cristina Fiol a fer el seguiment de les caixes niu per aus insectívores instal·lades al camí d'es Correu (Esporles). La sortida va tenir un alt component d'aprenentatge i de veure en directe com se fa aquesta feina amb una metodologia científica a l'hora que divulgativa. Se van poder veure diferents estadis de la reproducció dels ferrerics i ferrerics blau: inicis de construcció, nius acabats amb ous començats a covar, femelles incubant, polls acabats de néixer i també polls de 6 dies d'edat.

26 de maig. Sortint un poc del guió ornitològic. Jordi Muntaner ens va parlar de les interessants basses temporals, un particular ecosistema que alberga multitud d'interessants organismes que viuen sota unes condicions de supervivència que de vegades se fan extremes. Va ser una bona ocasió per conèixer els diferents tipus de basses, els llocs on estan i els secrets dels invertebrats, amfibis, rèptils o plantes úniques que viuen en elles. •

Consulta les properes activitats a <http://www.gobmallorca.com/forum/>